

**UCHWAŁA NR III/19/14
RADY GMINY JASZENICA**

z dnia 30 grudnia 2014 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jasienica na lata 2014-2020

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 6, art. 18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U z 2013r., poz. 594 ze zm.), oraz art.16 b i art 17 ust. 1, pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r. poz. 182 ze zm.), Rada Gminy Jasienica uchwala, co następuje:

§ 1.

Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Jasienica na lata 2014-2020 – jak w załączniku nr 1 do niniejszej Uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierzyć Wójtowi Gminy Jasienica.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie na tablicy ogłoszeń oraz stronie internetowej.

Przewodniczący Rady Gminy

Jan Batelt

Załącznik do Uchwały Nr III/19/14

Rady Gminy Jasienica

z dnia 30 grudnia 2014 r.

I. WSTĘP

Transformacja polskiej gospodarki dokonywana drogą reform, rodzi w sferze społecznej skutki pozytywne, ale rodzi również wiele zjawisk negatywnych. Bezrobocie, ubóstwo, a także zróżnicowanie społeczne, uwidaczniające się między innymi w osiąganych dochodach, stały się poważnymi kwestiami społecznymi, uwarunkowanymi gospodarczo, społecznie i kulturowo. Ciągłe niewystarczające środki na pomoc społeczną skłaniają w tej sytuacji do poszukiwania nowych, bardziej skutecznych rozwiązań, celem zabezpieczenia podstawowych potrzeb społecznych.

Konieczność poszukiwania takich nowych rozwiązań dotyczy również społeczności lokalnych we wszystkich przejawach ich funkcjonowania.

Jedną z najistotniejszych sfer, wymagających pomocy ze środków publicznych jest minimalizacja wszelkich negatywnych skutków tych zmian w stosunku do poszczególnych jednostek i grup społecznych, które objęte są zakresem pomocy społecznej w gminie. Jest to możliwe tylko poprzez zaplanowane i zaakceptowane społecznie długofalowe działanie mające doprowadzić do pożądanych zmian w tym zakresie. Próba systemowego przeciwdziałania tym negatywnym skutkom skłania do opracowania strategii rozwoju pomocy społecznej, przedstawienie jej władzom gminy celem akceptacji i przyjęcia do wykonania oraz pozyskania dla jej realizacji całej lokalnej społeczności.

Opracowanie strategii rozwiązywania problemów społecznych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej należy do zadań realizowanych przez gminę.

Zmiany społeczno-gospodarcze dotyczące środowisk lokalnych oraz znaczna część zadań pomocy przypisana do realizacji gminom, a także tendencje decentralizacji, uzasadniają potrzebę opracowywania własnych strategii rozwoju pomocy społecznej, a są one integralną częścią strategii rozwoju gminy.

Opracowanie niniejsze obejmuje charakterystykę Gminy Jasienica, diagnozę jej podstawowych problemów społecznych, a także jest projekcją działań zmierzających do realizacji wytyczonych celów wraz z zadaniami do ich realizacji.

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art.17 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.

Różnorodność problemów społecznych występujących w gminie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty, edukacji publicznej oraz budownictwa socjalnego, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości.

Są to między innymi:

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz. U. z 2014 r., poz.1118 ze zm.);
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tj. Dz. U. z 2011 r., Nr 43, poz. 225 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2013r., poz. 674 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2012 r., poz.1356 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2011 r., Nr 127, poz. 721 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2013 r., Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.);

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2013r., poz. 135 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2004r., Nr 256, poz.2572 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 1456 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. (tj. Dz. U. z 2012 r., poz. 1228 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz. U. z 2011 r., nr 231, poz. 1375 z późn. zm.);

Niniejszy dokument został opracowany przy uwzględnieniu:

- Strategii Polityki Społecznej;
- Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2020;
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Bielskiego;
- Strategii Rozwoju Gminy Jasienica;

Podstawowymi celami, które powinny kształtować politykę społeczną w danym środowisku lokalnym są przede wszystkim :

- dążenie do poprawy położenia materialnego i wyrównanie szans życiowych grup społeczeństwa ekonomicznie i socjalnie najsłabszych;
- prowadzenie bieżących działań osłonowych;
- dostrzeganie zagrożeń społecznych z wyprzedzeniem;
- dorównywanie do standardów unijnych i międzynarodowych.

Polityka społeczna Unii Europejskiej opiera swoje założenia na działaniach związanych z polepszeniem warunków życia, pracy i kształcenia, zapewnieniem powszechności prawa do zatrudnienia i wykształcenia, a wreszcie stworzeniem systemu zabezpieczenia społecznego. Z uwagi na przystąpienie naszego kraju do tej struktury społeczno-gospodarczej jest rzeczą oczywistą i zrozumiałą, że właśnie te wartości i zasady stanowią fundament budowy dokumentu wskazującego lokalne problemy społeczne i metody ich rozwiązywania.

W polityce społecznej terminem „problemy społeczne” oznacza się wszelkiego rodzaju dolegliwości, zakłócenia, niedogodności występujące w życiu zbiorowym, które :

- odznaczają się szczególną dolegliwością dla potencjału osobowego społeczeństwa ;
- są następstwem niedostosowania sposobu, w jaki funkcjonuje społeczeństwo, do podstawowych potrzeb indywidualnych i zbiorowych;
- nie są możliwe do rozwiązania siłami pojedynczych grup ludzkich.

Mechanizmów powstawania problemów społecznych i kwestii społecznych upatrywać należy w funkcjonowaniu społeczeństwa. Są nimi przede wszystkim:

- dezorganizacja społeczeństwa;
- gwałtowna zmiana społeczna;
- opóźnienia kulturowe;
- przemiany gospodarcze wyprzedzające przemiany w sposobie myślenia i działania;
- złe funkcjonowanie instytucji politycznych czy administracyjnych;
- niekompetencja polityków czy urzędników państwowych;
- dysfunkcjonalność instytucji społecznych;
- dominacja grup społecznych, eksploatacja, wyzysk;
- nierówności społeczne, niesprawiedliwość społeczna;
- złe funkcjonowanie instytucji edukacyjnych;

nieprzystosowanie do pełnienia określonych ról społecznych.

Funkcjonujące w środowisku lokalnym kwestie i problemy społeczne prowadzą do wykluczenia społecznego, czyli sytuacji uniemożliwiającej lub znacznie utrudniającej jednostce lub grupie zgodne z prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób. Środkiem umożliwiającym przeciwdziałanie tej sytuacji jest integracja społeczna oparta na zasadach dialogu, wzajemności i równorzędności.

Podejmowane w tym celu działania wspólnotowe służą budowie społeczeństwa opartego na demokratycznym współuczestnictwie, rządach prawa i poszanowaniu różnorodności kulturowej. W społeczeństwie tym obowiązują i są realizowane podstawowe prawa człowieka i obywatela oraz skutecznie wspomaga się jednostki i grupy w realizacji ich celów życiowych.

Przygotowując dokument programowy, wskazujący kierunki działań samorządu w kształtowaniu i realizacji lokalnej polityki społecznej, nie można nie wspomnieć o wartości podstawowej, która posłużyła za fundament przy jego opracowywaniu.

Wartością tą jest **zasada wspierania rodziny jako najważniejszej komórki społecznej**. Jest ona głównym przesłaniem niniejszego dokumentu, gdyż od wspierania siły rodziny należy rozpoczynać każdy rodzaj oferowanej pomocy.

STRUKTURA DOKUMENTU

Mówiąc o gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, należy mieć na uwadze w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji pomocy społecznej i innych służb społecznych, prowadzone na terenie gminy, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin.

W oparciu o materiały będące podstawą gminnej diagnozy został przygotowany dokument, który pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski władz lokalnych. Dokument ten pozwoli zaangażować środowisko lokalne w rozwiązywanie lokalnych problemów poprzez dążenie do realizacji wytyczonych celów.

Przedłożony materiał został opracowany przez Zespół Roboczy do spraw opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów społecznych dla Gminy Jasienica, powołany zarządzeniem Wójta Gminy nr 0050.6.9.2014 z dnia 20.06.2014r. w składzie:

1. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasienicy – Małgorzata Klajmon – Przewodnicząca Zespołu;
2. Sekretarz Gminy Jasienica – Małgorzata Pietras;
3. Kierownik Gminnego Samodzielnego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Jasienicy – Katarzyna Sauć-Kania;
4. Kierownik Gminnego Zespołu Oświaty w Jasienicy – Urszula Bujok;
5. Przewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jasienicy – Renata Szczepańska;
6. Pracownik socjalny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasienicy – Dorota Kominek;

Pomoc zewnętrzna polegała głównie na konsultacjach, doradztwie i udostępnianiu materiałów statystycznych od jednostek organizacyjnych gminy, instytucji i organizacji współpracujących z pomocą społeczną będących podstawą do diagnozy oraz ujawnienia podstawowych problemów społecznych.

Na niniejszy dokument składają się następujące rozdziały:

- I.** Wstęp;
- II.** Diagnoza sytuacji społecznej - charakterystyka Gminy Jasienica;
- III.** Diagnoza Problemów Społecznych;
- IV.** Prognoza zmian w zakresie objętym niniejszą strategią, określenie:
 1. celów strategicznych projektowanych zmian;

2. kierunków niezbędnych działań;
3. sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych;
4. wskaźników realizacji działań;

V. Ewaluacja i monitoring;

II. DIAGNOZA SYTUACJA SPOŁECZNEJ - CHARAKTERYSTYKA GMINY JASIENICA

Gmina Jasienica jest gminą wiejską, sąsiadującą z ponad 160– tysięcznym miastem Bielsko-Biała - 160 952, (do 31 grudnia 1998 r. miastem wojewódzkim, aktualnie – powiatowym). Graniczy ponadto z Gminami Jaworze, Brenna, Skoczów, Chybie, Czechowice Dziedzice i mieści się w granicach administracyjnych powiatu bielskiego.

Dużymi walorami Gminy jest jej położenie u stóp Beskidów na szlaku Północ – Południe, bliskość granicy z Czechami, sąsiedztwo z licznymi zakładami przemysłowymi oraz dobre połączenia komunikacyjne .

W aktualnej strukturze i na obecnym obszarze o powierzchni 91,714 km² gmina funkcjonuje od roku 1991, kiedy to z jednej gminy powstały dwie odrębne wspólnoty samorządowe, tj. Gmina Jasienica oraz Gmina Jaworze.

W skład Gminy Jasienica liczącej 22 701 mieszkańców wchodzi 14 sołectw: Bielowicko, Biery, Grodziec, Hłownica, Jasienica, Landek, Łazy, Mazańcowice, Międzyrzecze Górne, Międzyrzecze Dolne, Roztropice, Rudzica, Świętoszówka i Wieszczęta.

Poszczególne wsie są znacznie zróżnicowane pod względem liczebności mieszkańców (od 499 do 5146), powierzchni (od 1,506 km² do 12,513 km²) oraz ilości budynków mieszkalnych (od 148 do 1418).

Tabela nr 1. Wybrane dane o poszczególnych sołectwach (stan na 30.12.2013 r.)

L.p.	Sołectwo	Ilość mieszkańców	powierzchnia w km ²	Ilość budynków
1.	Biery	1250	2,164	351
2.	Bielowicko	617	3,116	162
3.	Grodziec	1229	9,750	370
4.	Hłownica	1027	7,775	264
5.	Jasienica	5146	11,718	1418
6.	Landek	575	4,470	148
7.	Łazy	869	3,491	234
8.	Mazańcowice	3605	8,180	1000
9.	Międzyrzecze Dolne	1109	7,800	287
10.	Międzyrzecze Górne	2521	12,513	692
11.	Roztropice	745	5,761	158

12.	Rudzica	2884	11,476	712
13.	Świątoszówka	625	1,506	179
14.	Wieszczęta	499	1,994	151
RAZEM:		22 701	91,714	6 128

Źródło: Dane Urzędu Gminy Jasienica

Władza w gminie sprawowana jest przez mieszkańców za pośrednictwem organów gminy, którymi są Wójt Gminy oraz Rada Gminy licząca 21 radnych.

Do realizacji określonych zadań Rada Gminy powołała następujące Komisje:

1. Komisję Budżetową,
2. Komisję Rewizyjną,
3. Komisję Kultury i Oświaty,
4. Komisję Zdrowia, Sportu, Spraw Społecznych,
5. Komisję Rolną,
6. Komisję Budownictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej,
7. Komisję Inwentaryzacyjną,
8. Komisja Porządku i Bezpieczeństwa Publicznego,

Wójt Gminy powołał w oparciu o przepisy prawa Komisję Mieszkaniową i Gminną Komisję do spraw Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Organy Gminy wykonują swoje zadania przy pomocy Urzędu Gminy oraz następujących jednostek organizacyjnych : Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnego Zespołu Obsługi Szkół i Przedszkoli, 3 Gimnazjów, 7 Zespołów Szkolno-Przedszkolnych, 1 Szkoły Podstawowej, 1 Przedszkola, Gminnej Biblioteki Publicznej, Gminnego Ośrodka Kultury, Samodzielnego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej oraz Zakładu Komunalnego.

Gmina jest znacznie zróżnicowana pod względem wyznaniowym. Największą część wyznawców stanowią katolicy, którzy skupiają się w parafiach rzymsko-katolickich w Bierach, Bielowicku, Grodźcu, Jasienicy, Mazańcowicach, Międzyrzeczu Górnym, Rudzicy. Kościoły Katolickie z całym bogactwem sztuki sakralnej znajdują się w Jasienicy, Bielowicku, Bierach, Grodźcu, Łazach, Mazańcowicach, Międzyrzeczu, Rudzicy, Świątoszówce, Ilownicy.

Znaczna część mieszkańców to ewangelicy skupieni w parafiach Ewangelicko-Augsburskich w Wieszczętach, Międzyrzeczu Górnym oraz w Jaworzu z filią w Jasienicy, Świątoszówce. Kościoły Ewangelickie na terenie gminy znajdują się w Międzyrzeczu, Wieszczętach, w Jasienicy oraz Kaplica w Świątoszówce i Mazańcowicach. Nieznaczna część mieszkańców deklaruje swą przynależność do takich wyznań jak świadkowie Jehowy, Adwentystów Dnia Siódmego, Kościoła Zielonoświątkowego oraz Metodystów. Wielowyznaniowość jest przykładem wielkiego ekumenizmu przekładającego się na dobrą współpracę mieszkańców na co dzień będących wiernymi tych kościołów przyczyniając się tym samym w różny sposób na rzecz rozwoju swoich środowisk.

Oprócz tego na terenie gminy działają : różne organizacje pozarządowe w tym charytatywne, które podejmując liczne zadania, wkładają wiele wysiłku na rzecz rozwoju lokalnych zbiorowości oraz całej wspólnoty samorządowej.

Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy:

1. Kluby sportowe: „Bogmar Fog-Sport Power”, „Drzewiarz” w Jasienicy, „Spójnia” w Landeku, „Mazańcowice” w Mazańcowicach, „Międzyrzecze” w Międzyrzeczu, „Zamek” w Grodźcu, Jeździecki Klub Sportowy „Czanki” oraz „Rudzica” w Rudzicy;

2. Uczniowskie Kluby sportowe „Grom” Jasienica, „Olimp” w Mazańcowicach, „Huragan” w Rudzicy i „Grodziec” w Grodźcu;

3. Kluby Jazdy Konnej „Solka”, „Dzianet” Hownica, „Lasowisko” Roztropice;

4. Klub Kolarski „MTB” Grodziec;

5. Stowarzyszenia: Przyjaciół Szkoły i Promocji Gminy Jasienica, Przyjaciół Międzyrzecza, Przyjaciół Mazańcowic, Towarzystwo Przyjaciół Bielowicka, Przyjaciół Zespołu Regionalnego Międzyrzeczanie, Orkiestr Dętych Gminy Jasienica „Batuta”, Wspólna Inicjatywa Rozwoju Gminy Jasienica, „Beskidzkie Smaki”, „Agni Nowi”, Przedsiębiorców Branży Motoryzacyjnej „Laweta”, Wspierające rozwój i funkcjonowanie rodziny „Vesta”;

6. Towarzystwo Miłośników Rudzicy;

7. Ochotnicze Straże Pożarne w: Grodźcu, Międzyrzeczu Dolnym, Międzyrzeczu Górnym, Wieszczałach, Landeku, Hownicy, Jasienicy, Łazach, Rudzicy, Mazańcowicach, Roztropicach i Świętoszówce;

8. Koła Gospodyń Wiejskich w: Bierach, Bielowicku, Grodźcu, Hownicy, Jasienicy, Landeku, Łazach, Mazańcowicach, Międzyrzeczu Dolnym, Międzyrzeczu Górnym, Roztropicach, Rudzicy, Świętoszówce i Wieszczałach;

9. Koła Łowieckie: „Ślepowron”, „Knieja”, „Hubertus” i „Bielsko”;

10. Polski Komitet Pomocy Społecznej;

11. Klub Honorowych Dawców Krwi;

12. Fundacja „Pomóżmy ubogim” w Bierach;

Liczba ludności gminy systematycznie wzrasta i aktualnie wynosi 22.701 (w tym zameldowanych na pobyt czasowy 333), co stanowi 14,1% mieszkańców powiatu bielskiego bielskiego.

Kobiety stanowią 50,65% mieszkańców gminy. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym wynosi 5 081 tj. 22,38 %, produkcyjnym 14 130 tj. 62,86%, a poprodukcyjnym 3 177 tj. 14,09%. Na przestrzeni lat 2011 - 2013 nastąpiły pewne przesunięcia w poszczególnych grupach wiekowych, a mianowicie zmniejszyła się grupa wiekowa dzieci i młodzieży o 0,36%, wzrosła grupa mieszkańców w wieku poprodukcyjnym o 0,56%, zmniejszyła się też liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym o 0,20%.

Tabela nr 2. Mieszkańcy Gminy według wieku.

Przedziały wiekowe w latach	2011 r.		2012 r.		2013r.	
	I. mieszkańców	%	I. mieszkańców	%	I. mieszkańców	%
0 -18	5042	22,74	5079	22,62	5081	22,38
powyżej 18	17 134	77,26	17 374	77,38	17 620	77,61
0-6	1971	8,88	2008	8,94	2033	8,95
7-15	2216	9,99	2243	9,99	2266	9,98
16 – 19	1166	5,25	1121	4,99	1095	4,82
20 -60 kobiety	6600	29,76	6667	29,69	6725	29,62
20 – 65 mężczyźni	7244	32,66	7331	32,65	7405	32,62

powyżej 60 kobiety	2020	9,11	2090	9,30	2142	9,43
powyżej 65 mężczyźni	959	4,32	993	4,42	1035	4,56
ogółem mieszkańców w tym:	22 176	100	22 453	100	22 701	100
kobiet	11 263	50,79	11374	50,65	11500	50,65
mężczyzn	10 913	49,21	11 079	49,51	11 201	49,34

Źródło: Dane Urzędu Gminy Jasienica

Tabela nr 3. Wybrane informacje o zjawiskach demograficznych na terenie gminy.

ROK	LICZBA URODZEŃ	LICZBA ZGONÓW	LICZBA ZAWARTYCH ZWIĄZKÓW
2011	304	195	142
2012	253	180	176
2013	271	179	175

Źródło: Dane Urzędu Gminy Jasienica

Podstawą utrzymania ludności naszej gminy jest praca w zakładach pracy na terenie gminy i okolicznych miastach, a w szczególności w Bielsku-Białej, Czechowicach-Dziedzicach, Chybiu, Cieszynie i Skoczowie.

Na terenie gminy funkcjonuje kilka zakładów przemysłowych oraz szereg firm usługowych różnych branż. Do największych podmiotów gospodarczych należą: Paged Meble S.A. w Jasienicy, Ceramika Pilch Sp. z o. o. w Jasienicy, Bank Spółdzielczy w Jasienicy, Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe „PESTANPOL” w Bierach, Salon Samochodowy „Magurka” w Międzyrzeczu Górnym, Przedsiębiorstwo zagraniczne „Alpha”, zakład „Atarex” w Międzyrzeczu Górnym, hurtownia „Carmen” – Zakład Pracy Chronionej w Jasienicy, Eurovia w Międzyrzeczu Górnym, Mototechnika w Jasienicy, Komers-Mag w Międzyrzeczu Dolnym, Sanit-Trans w Międzyrzeczu Górnym, Wytwórnia Konstrukcji Kompozytowych „Papiorek” w Jasienicy, Polmotors w Mazańcowicach.

Według stanu na dzień 31.12.2013 r. w gminie działało 1589 podmiotów gospodarczych.

Najwięcej zarejestrowanych podmiotów gospodarczych prowadzi działalność usługową w zakresie handlu i usług.

Dla znacznej ilości mieszkańców gminy ważnym źródłem utrzymania jest zatrudnienie we własnych gospodarstwach rolnych. Rolnictwo w Gminie Jasienica oparte jest o małe i średnie gospodarstwa rolne. Rolniczy sektor indywidualny to 1519 gospodarstw rolnych, z tego 55,3 % to gospodarstwa o powierzchni do 2 ha, gospodarstwa o powierzchni 5 ha do 15 ha stanowią 13,9 % zaś gospodarstwa powyżej 15 ha zaledwie 1% ogółu gospodarstw na terenie gminy. Znaczna przewaga gospodarstw o małej powierzchni powoduje, że większość właścicieli gospodarstw to dwuzawodowcy.

Spółdzielczy sektor rolniczy to:

- Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „ZWYCIĘSTWO” w Jasienicy;

· Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „ROLNIK” w Międzyrzeczu Górnym;

Oprócz tego na terenie gminy funkcjonują:

- Zakład Doświadczalny Instytutu Zootechniki Państwowego Instytutu Badawczego w Grodźcu;
- Polska Akademia Nauk Zakład Doświadczalny Gospodarki Stawowej w Gołyszach, Gospodarstwo Landek .

Do indywidualnych właścicieli na terenie gminy należy 460 ha stawów położonych w Landeku, Iłownicy, Międzyrzeczu Dolnym, Międzyrzeczu Górnym i Roztropicach.

Łączna ilość użytków rolnych na terenie gminy wynosi 5 541 ha, co stanowi 60,41 % ogólnej powierzchni.

W poszczególnych sołectwach gminy znajduje się w 11 budynkach 18 mieszkań komunalnych oraz 25 mieszkań socjalnych, w których zamieszkuje 48 rodzin. Zasoby mieszkaniowe stanowiące własność prywatną wynoszą 6128 budynków.

Przez Gminę Jasienica przebiega ekspresowa droga S-1 co powoduje duże natężenie ruchu pojazdów samochodowych.

Potencjał w sferze społecznej mierzony głównie wielkością bazy obejmuje:

W zakresie edukacji i wychowania

Placówki oświatowe na terenie gminy Jasienica to :

- Przedszkole w Świętoszówce;
- Szkoła Podstawowa w Świętoszówce;
- Zespół Szkolno - Przedszkolny w Wieszczałach;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Grodźcu;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Iłownicy;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Jasienicy;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Mazańcowicach;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Międzyrzeczu Górnym;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Rudzicy;
- Gimnazjum w Jasienicy;
- Gimnazjum w Mazańcowicach;
- Gimnazjum w Rudzicy;

Gmina przejęła zarządzanie placówkami oświatowymi od 1996 roku zaś Gimnazja zaczęły funkcjonować na jej terenie od 1999 roku.

Liczba dzieci realizujących obowiązki szkolne wynosi 2483, w tym na terenie gminy Jasienica 2050, poza gminą 433, z tego w szkołach podstawowych 1671, w gimnazjach 812. Liczba dzieci realizujących obowiązki przedszkolne wynosi 644, w tym na terenie gminy 556, poza gminą 88. Liczba dzieci dowożonych do gimnazjów na terenie gminy wynosi 311, poza gminą 9 uczniów.

W zakresie kultury

Działalność kulturalna gminy skupia się wokół Gminnego Ośrodka Kultury działającego w czterech punktach Jasienicy, Rudzicy, Międzyrzeczu Górnym, Bierach i Mazańcowicach.

W głównej mierze dotyczy ona imprez masowych, wystaw i wernisaży, funkcjonowania zespołów regionalnych, chórów i orkiestr dętych oraz prowadzeniu kół zainteresowań. Działalność ta służy zachowaniu i kontynuacji autentyczności folkloru, kultywowaniu tradycji, szerzeniu treści kultury narodowej. Podejmując różnorodne formy działania, wychodzące naprzeciw potrzebom, zarówno dzieci i młodzieży jak i dorosłych, zabezpiecza organizację wolnego czasu mieszkańców włączając się tym samym w edukację społeczną i wychowawczą.

Liczne obiekty zabytkowe takie jak zamek Grodeckich, kościoły w Bielowicku i Grodźcu, a także tablice pamiątkowe utrwalają w pamięci mieszkańców dorobek minionych pokoleń. Ponadto na terenie gminy działa Gminna Biblioteka Publiczna oraz 7 filii: w Bierach, Iłownicy, Międzyrzeczu, Mazańcowicach, Rudzicy, Świętoszówce i Wieszczętach.

W zakresie służby zdrowia

W 26.01.1998 roku Gmina przejęła obowiązki sprawowania podstawowej opieki zdrowotnej świadczone aktualnie przez Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej utworzony na mocy Uchwały Rady Gminy, w skład którego wchodzi Ośrodki Zdrowia w Jasienicy, Grodźcu, Mazańcowicach, Międzyrzeczu Górnym i Rudzicy realizujące podstawową opiekę zdrowotną. Ponadto podstawowa opieka zdrowotna realizowana jest przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Familiamed w Jasienicy oraz NZOZ – Józef Szary w Świętoszówce.

Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Jasienicy realizuje swoje zadania statutowe:

- udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej i ambulatoryjnej specjalistycznej opieki zdrowotnej, rehabilitacji, pielęgniarstwa opieki długoterminowej w domu chorego,
- profilaktykę i promocję zdrowia ogółowi ludności na warunkach bezpłatności, częściowej lub pełnej odpłatności, na zasadach określonych w ustawach, odrębnych przepisach lub umowach cywilnoprawnych.

Ponadto Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Jasienicy realizuje świadczenia zdrowotne w zakresie:

1. Ambulatoryjnej Opieki Specjalistycznej, gdzie ma podpisane umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia na prowadzenie poszczególnych Poradni Specjalistycznych takich jak:

- a) Kardiologicznej
- b) Neurologicznej
- c) Gruźlicy i chorób płuc
- d) Chirurgii urazowo – ortopedycznej
- e) Okulistycznej
- f) Otolaryngologicznej

2. Rehabilitacji leczniczej – poradnia rehabilitacyjna, fizjoterapia

3. Pielęgniarstwa opieki długoterminowej.

W SGZOZ-ie w Jasienicy funkcjonuje również:

- Laboratorium analityczne,
- Pracownia RTG
- Pracownia USG

Badania diagnostyczne dla świadczeniobiorców są realizowane na bieżąco.

W statucie SGZOZ-u w Jasienicy są również przewidziane kolejne poradnie specjalistyczne, takie jak:

- poradnia Onkologiczna,
- poradnia Nefrologiczna,
- poradnia Endokrynologiczna
- poradnia Urologiczna
- poradnia Wad Postawy
- poradnia Preluksacyjna
- poradnia Diabetologiczna
- poradnia Kardiologii Dziecięcej
- poradnia Endokrynologiczna Dziecięca

- poradnia Psychologiczna
- poradnia Psychologiczna dla dzieci.

Natomiast warunkiem ich uruchomienia jest pozyskanie kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Ilość deklaracji podpisanych przez mieszkańców gminy w sprawie wyboru lekarza złożonych do Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej wynosi blisko 17 tysięcy.

Ośrodkiem wiodącym realizującym podstawową opiekę zdrowotną jest Ośrodek Zdrowia w Jasienicy, który jest czynny od 08.00 -18.00, natomiast pozostałe ośrodki (filie), pracują na podstawie własnych harmonogramów pracy.

Największe zapotrzebowanie obserwujemy w poszczególnych poradniach specjalistycznych: Kardiologicznej, Neurologicznej, Okulistycznej, Rehabilitacyjnej, Opieki długoterminowej, gdzie czas oczekiwania wynosi od 1 do 3 miesięcy, a ilość osób oczekujących na wizyty wynosi od 20 do 300.

SGZOK w Jasienicy realizuje w ramach umowy z NFZ tzw. higienę szkolną, gdzie pod opieką pielęgniarek szkolnych jest 2611 uczniów. Struktura zatrudnienia w SGZOK-ie w Jasienicy w poszczególnych grupach zawodowych przedstawia się następująco: lekarze – 16, pielęgniarki 23, położne - 2, fizjoterapeuci – 6, masażyści – 2, diagnosta labor. – 1, technik labor. – 1, pomoc labor. – 1, technik rtg – 1,

Bieżąca analiza potrzeb zdrowotnych jest podstawą do formowania celów i ich zabezpieczenia.

W chwili obecnej NFZ formułuje swoje plany finansowo-rzeczowe w wymiarach kilkuletnich (3-5 lat), dlatego jest niezwykle trudnym zadaniem wyznaczenie potrzeb inwestycyjnym i restrukturyzacyjnym w wymiarze wieloletnim w oparciu o środki pochodzące z tego źródła.

W zakresie sportu i rekreacji

W gminie działa 12 klubów sportowych, w tym 4 uczniowskie. Kluby posiadają własne ogólnodostępne boiska do piłki nożnej, zaś przy Gimnazjum w Jasienicy w roku 2004 została oddana do użytku pełnowymiarowa hala sportowa.

Ponadto na terenie gminy istnieją sale gimnastyczne przy wszystkich szkołach, 11 placów zabaw oraz skytepark. W stosunku do wielkości i potrzeb gminy za mało wykorzystany jest potencjał obszarów leśnych i rekreacyjnych w tym celu.

Na terenie Gminy wybudowano trzy „Orliki”: w Rudzicy, Mazańcowicach i Międzyrzeczu Górnym.

Gmina zróżnicowana jest znacznie pod względem socjokulturowym poszczególnych sołectw, liczebności mieszkańców oraz ilości organizacji, instytucji i podmiotów gospodarczych w tych sołectwach. Sytuacja ta ma wpływ na jakość, ilość i rodzaje problemów społecznych występujących wśród mieszkańców, ich trudności życiowe, a także na aktywność społeczną do samoorganizowania się i przezwyciężania własnych problemów. Ma to swoje odbicie w lokalizacji ubóstwa oraz natężeniu zagrożeń występujących w poszczególnych sołectwach.

III. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Transformacja polskiej gospodarki stawia przed samorządem i pomocą społeczną nowe zadania na poziomie lokalnym w odniesieniu do instytucji, rodziny i jednostki. Zadania te powodują z kolei potrzebę poprawy operatywności środowiskowych służb społecznych w dziedzinie rozpoznawania i określania rozmiaru zjawisk i sytuacji wymagających pomocy społecznej oraz organizowania, przy udziale społeczności, zróżnicowanych form pracy.

Podstawą tych zmian jest rzetelna diagnoza problemów społecznych w skali makro i mikro. Diagnoza na terenie Gminy Jasienica dokonana została w oparciu o analizę danych statystycznych uzyskanych z Urzędu Gminy, Powiatowego Urzędu Pracy, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o niepełnosprawności, Posterunku Policji, Dyrektorów Szkół Podstawowych i Gimnazjów, Samodzielnego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnego Ośrodka Kultury, oraz Gminnej Biblioteki.

Towarzyszące codziennemu życiu liczne problemy swoim zasięgiem obejmują coraz większą grupę ludzi i coraz młodsze pokolenie. Zmuszają one część społeczności do szukania pomocy, w tym korzystania z różnych form pomocy z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Można stwierdzić, że w znacznej części przypadków

problemy klientów korzystających z pomocy „Ośrodka” są odzwierciedleniem problemów społecznych występujących w społeczeństwie a zatem i na terenie gminy.

Pomoc społeczna ma za zadanie wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania udzielania pomocy osobom i rodzinom potrzebującym, doprowadzenia ich do życiowego usamodzielnienia.

Podstawowym celem określonym ustawą o pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać przy wykorzystaniu własnych środków możliwości i uprawnień. Cel ten realizuje zarówno poprzez formy pomocy finansowej, rzeczowej i usługowej ale również poprzez pracę socjalną. Pełni również rolę koordynującą w zakresie realizacji zadań pomocy społecznej poprzez współpracę z innymi instytucjami polityki społecznej oraz organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, kościołami oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Do najbliższej współpracujących z „Ośrodkiem” należą: Polski Komitet Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Kościoły Katolickie, Ewangelickie, Fundacja „Pomóżmy Ubogim”.

Z analizy danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że najczęstszą przyczyną ubiegania się o pomoc jest **ubóstwo** określane jako stan, w którym jednostce czy grupie brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb czyli żywienia, utrzymania mieszkania, ubrania, leczenia. Na ubóstwo mają wpływ wszystkie problemy społeczne, które są powodem przyznawania pomocy społecznej, stąd ubóstwo prawie zawsze występuje z inną przyczyną.

Ustalenie problemu ubóstwa w społeczeństwie opiera się na oszacowaniu poziomu dochodów gospodarstw domowych osób ubiegających się o pomoc społeczną, mierzonego tak zwanym kryterium dochodowym określonym ustawowo, wyznaczonym na podstawie minimum egzystencji, a ustalonym na podstawie koszyka dóbr niezbędnych do podtrzymania funkcji życiowych człowieka i sprawności psychofizycznej. Ustawowa granica ubóstwa -kryterium dochodowe- uprawnia o ubieganie się świadczeń pieniężnych. Z powodu ubóstwa z pomocy GOPS na podstawie ustawy o pomocy społecznej korzysta 95,63% wszystkich osób.

W dużej grupie środowisk objętych różnymi formami pomocy przyczyną jej udzielania jest **bezradność**, szczególnie w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Dysfunkcja ta prawie zawsze występuje z kilkoma dysfunkcjami towarzyszącymi i sama w sobie jest przyczyną zaistnienia innych niekorzystnych zjawisk w tych rodzinach.

Analiza przyczyn korzystania z pomocy „Ośrodka” oraz typy rodzin objętych pomocą przedstawione w niżej zamieszczonych tabelach i wykazują wzrost ubiegania się o pomoc rodzin wychowujących małe dzieci czyli ludzi w wieku młodszym i średnim; produkcyjnym a także rodzin z długotrwałą chorobą i niepełnosprawnością.

Tabela nr 4. Powody przyznania pomocy.

L.p	Powód trudnej sytuacji życiowej	2011 r.		2012 r.		2013 r.	
		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	Ubóstwo	153	382	188	486	212	589
2.	Bezrobocie	131	388	144	422	161	475
3.	Niepełnosprawność	105	258	114	270	109	265
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	45	222	54	264	65	331
	w tym: wielodzietność	21	133	23	143	28	177

5.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	73	274	85	327	94	338
	- rodziny niepełne	36	113	58	112	44	137
	- rodziny wielodzietne	21	133	23	143	28	177
6.	Długotrwała choroba	95	238	106	260	105	266
7.	Alkoholizm	14	34	12	26	4	9
8.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	9	21	8	11	10	11
9.	Bezdomność	5	5	7	9	5	5
10.	Przemoc	7	27	9	37	7	31

Źródło: GOPS Jasienica

Tabela nr 5. Typy rodzin objętych pomocą

	2011 r.		2012 r.		2013 r.	
Typy rodzin	Liczba rodzin	Liczba osób W rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	360	926	333	862	357	961
Rodziny z dziećmi	142	618	134	572	161	680
Rodziny niepełne	43	128	40	132	49	162
Rodziny wielodzietne	32	204	43	242	53	300
Rodziny emerytów i rencistów	60	125	44	96	38	90

Źródło: GOPS Jasienica

Coraz częściej klientami pomocy społecznej są również osoby z grup wiekowych czynnych zawodowo. Natomiast zaawansowany wiek a szczególnie starość rodząca naturalne i biologiczne konsekwencje sprawia, że

częściej osoby te potrzebują zapewnienia określonych usług i opieki. Jednakże w hierarchii ważności zaspakajania potrzeb, świadczenia pieniężne są formą preferowaną przez klientów.

Ilość rodzin objętych pomocą w ostatnich latach ustabilizowała się od 360 w roku 2011 do 333 w roku 2012 oraz 357 w roku 2013.

Z uwagi na coraz większe potrzeby klientów oraz nowe zadania przypisane do realizacji, budżet „Ośrodka” stale wzrasta.

Rozmieszczenie nasilenia głównych powodów udzielania pomocy przekładających się na główne problemy społeczne w poszczególnych wsiach przedstawia rysunek nr 1, a ilość klientów korzystających z pomocy społecznej tabela nr 6.

Rysunek nr 1. Rozmieszczenie głównych powodów przyznania pomocy w poszczególnych sołectwach na terenie Gminy Jasienica

Legenda:

- ▲ - ubóstwo
- - bezrobocie
- - niepełnosprawność
- - długotrwała choroba
- ▮ - potrzeba ochrony wielodzietności
- ◆ - bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, rodzina niepełna

Tabela nr 6.

L.P.	Sołectwo	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba osób w tych rodzinach	Procent do ogółu mieszkańców
1.	Biery	20	40	3,20
2.	Bielowicko	16	36	5,83
3.	Grodziec	27	62	5,04
4.	Ilownica	20	59	5,74
5.	Jasienica	78	209	4,04
6.	Landek	15	39	6,78
7.	Łazy	16	55	6,33
8.	Mazańcowice	42	117	3,24
9.	Międzyrzecze Dolne	20	49	4,41
10.	Międzyrzecze Górne	25	67	2,65
11.	Roztropice	14	32	4,29
12.	Rudzica	39	119	4,12
13.	Świątoszówka	15	39	6,24
14.	Wieszczęta	10	38	7,61
15.	Razem	357	961	4,23

Źródło: GOPS Jasienica

Tabela nr 7. Środki przeznaczone na realizację zadań z pomocy społecznej

Rok	Środki własne	Dotacje	Środki z budżetu państwa	Środki z EFS i budżetu państwa	Budżet ośrodka ogółem	% udział środków na pomoc społeczną z budżetu gminy
2011	1.113.831,25	4.819.951,73	4.819.951,73	165.526,67	6.099.309,65	9,29
2012	1.229.292,36	4.860.867,78	4.860.867,78	132.169,46	6.222.329,60	8,44
2013	1.252.253,75	5.137.283,59	5.137.283,59	169.538,40	6.559.075,74	8,49

Źródło: GOPS Jasienica

Podstawowymi formami pomocy społecznej realizowanymi przez GOPS na podstawie ustaw: o pomocy społecznej, o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, o systemie oświaty, o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o dodatkach mieszkaniowych są:

- świadczenia finansowe:

- zasiłki celowe, okresowe, stałe, dodatki mieszkaniowe, energetyczne, świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego;
- pomoc rzeczowa: posiłki, stypendia;
- usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze;
- kierowanie do domów pomocy społecznej;
- kierowanie do rodzin asystenta rodziny;
- praca socjalna;

Dla realizacji podstawowych potrzeb klientów, a tym samym minimalizacji zjawiska ubóstwa na terenie gminy, Ośrodek realizuje świadczenia zawarte w poniższych tabelach.

Tabela nr 8. Udzielone świadczenia z zadań własnych.

L.p	Forma pomocy	2011 r.		2012 r.		2013 r.	
		Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadcze ń
1.	Zasiłki stałe	37	356 x ²	40	340 x ²	45	398 x ²
2.	Zasiłki okresowe- ogółem	76	287	92	315	107	415
	w tym z powodu: bezrobocia	66	246	81	263	89	351
	długotrwałej choroby	9	23	11	23	6	11
	niepełnospr.	2	3	6	13	9	21
3.	Posiłek - ogółem	157	18 447	194	22 807	234	28 667
	w tym dla dzieci	157	18 447	193	22 570	233	28 303
4.	Usługi opiekuńcze - ogółem	4	79	1	12	1	12
5.	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	4	4	3	3	2	2

6.	Zasiłki celowe ogółem w tym:	223	229 052	254	241 326	256	240 512
	- zasiłki celowe na żywność w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”	161	665	188	706	196	763
	- zasiłki celowe specjalne	46	70	58	89	42	77
7.	Liczba osób kierowanych do DPS	12	116	14	142	17	173

Źródło: GOPS Jasienica

x² - liczba zrealizowanych godzin

Tabela nr 9. Formy pomocy udzielone z zadań zleconych.

L.p	Forma pomocy	2011 r.		2012 r.		2013 r.	
		Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba osób	Liczba świadczeń
1.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	4	827 x ¹	5	1104 x ¹	7	1356 x ¹

Źródło: GOPS Jasienica

x¹ - liczba wypłaconych zasiłków

Tabela nr 10. Ilość uczniów, którym przyznano stypendia szkolne

L.P.	Rok	Liczba przyznanych stypendiów szkolnych	Wydatkowane środki
1.	2011	137	46 919,60
2.	2012	169	135 034,17
3.	2013	181	170 425,50

Źródło: GOPS Jasienica

Tabela nr 11. Ilość przyznanych dodatków mieszkaniowych

L.P.	Rok	Liczba osób, którym przyznano dodatki mieszkaniowych	Ilość wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Wydatkowane środki
1.	2011	17	101	11 051,00
2.	2012	17	104	12 376,40
3.	2013	19	119	16 208,97

Źródło: GOPS Jasienica

Tabela nr 12. Liczba rodzin oraz wypłaconych świadczeń rodzinnych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy.

2011 r.		2012 r.		2013r.			
L.p.	Świadczenia	Liczba rodzin	Liczba wypłaconych świadczeń	Liczba rodzin	Liczba wypłaconych świadczeń	Liczba rodzin	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami	604	23 715	533	21 216	597	20249
2.	Zasiłek pielęgnacyjny	379	4 133	383	4 066	403	4 349
3.	Świadczenie pielęgnacyjne	80	726	86	940	97	803
4.	Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	71	955	68	1015	70	1043
5.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	271	271	217	223	205	209
6.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0	0	0	4	22

Źródło: GOPS Jasienica

Ilość środków wypłaconych na świadczenia rodzinne wynosiła w roku 2011 – 4. 022 379,65 zł , 2012 – 3. 924 235,33 a w roku 2013 – 4. 051 929,86 zł.

Ilość rodzin objętych pomocą w ostatnich latach przedstawia się następująco :

Tabela nr 13 . Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną.

	2011 r.		2012 r.		2013 r.	
Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Pomoc udzielana bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania	360	926	333	862	357	961
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych ogółem bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania	239	676	268	744	284	836
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj , formę i liczbę	4	14	5	16	7	24
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	235	662	265	736	282	832
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	121	250	65	118	73	125

Źródło: GOPS Jasienica

Znaczny udział w budżecie stanowiły także środki związane z ponoszeniem odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w Domu Pomocy Społecznej. Ilość osób kierowanych do DPS w poszczególnych latach jest różna i zależna od aktualnych potrzeb. Stan ten przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 14.

Rok	Liczba osób skierowanych do DPS w danym roku	Ogólna liczba osób przebywających w DPS	Koszty utrzymania osób w DPS
2011	3	12	222 236,00
2012	2	14	287 835,00
2013	10	17	357 305,00

Źródło: GOPS Jasienica

Ilość udzielanych świadczeń jest stabilna. Znaczny przyrost tych świadczeń a co za tym idzie znaczny przyrost środków na ich realizację nastąpił wśród dzieci i młodzieży korzystających z posiłku w szkołach bądź zasiłku celowego na posiłek w ramach Rządowego Programu „Pomoc Państwa w zakresie żywienia”.

Z analizy powyższych danych wynika, że najliczniejszą grupą odbiorców pomocy są dzieci oraz osoby bezrobotne.

Bezrobocie

Bezrobocie jako problem społeczny to zjawisko towarzyszące gospodarce rynkowej oznaczającej brak pracy zawodowej dla osób zdolnych do jej wykonania i deklarujących chęć jej podjęcia. Bezrobocie występujące w rodzinach najczęściej powoduje zachwianie norm społecznych oraz zaburzenia w pełnieniu ról społecznych. Doprowadza do ubóstwa sprzyja powstawaniu konfliktów, napięć, frustracji oraz bezradności życiowej a także szerzeniu się patologii społecznych. Utrzymujący się stosunkowo wysoki stan w ostatnich latach bezrobocia wśród mieszkańców gminy w wieku od lat 25 do 44 powoduje, że znaczna część z nich ubiega się o pomoc a tym samym powoduje przyrost zadań z zakresu pomocy społecznej a zarazem zwiększenie wydatków na ten cel.

Przedłużający się okres pozostawania bez pracy jest powodem wielu niekorzystnych zjawisk w rodzinach a tym samym powoduje zwiększone zapotrzebowanie na pracę socjalną ukierunkowaną na zadania pomocowe, motywacyjne i wspierające. Wśród klientów GOPS 161 rodzin to rodziny dotknięte dysfunkcją bezrobocia .

Spośród osób zarejestrowanych z terenu naszej gminy od 24% do 34% korzysta z różnych form pomocy „Ośrodka” – bowiem w kilkudziesięciu rodzinach problem bezrobocia dotyczy więcej niż 1 osoby. Strukturę wiekową, poziom wykształcenia oraz osoby długotrwale bezrobotne przedstawiają poniższe zestawienia:

Tabela nr 15. Liczba bezrobotnych w Gminie Jasienica w latach 2011- 2013 (stan na 31 grudnia.)

LATA	JASIENICA OGÓŁEM	W TYM KOBIEITY	W TYM MĘŻCZYŹNI	W TYM Z PRAWEM DO ZASIŁKU	W TYM BEZ ZATRUDNIENIA POWYŻEJ 12 MIESIĘCY
2011	642	342	300	169	185
2012	744	409	335	179	245
2013	641	312	329	137	214

Źródło: PUP Bielsko-Biała

Tabela nr 16. Struktura bezrobotnych mieszkańców Gminy Jasienica według poziomu wykształcenia (stan na 31 grudnia danego roku)

POZIOM WYKSZTAŁCENI A	W LATACH	OGÓŁEM	LICZBA Kobiet	LICZBA MĘŻCZYŹN
wyższe	2011	85	57	28
	2012	98	67	31
	2013	83	53	30
Policealne i średnie zawodowe	2011	167	104	63
	2012	207	122	85
	2013	158	89	69
Ogólnokształcące	2011	37	32	5
	2012	32	26	6
	2013	42	30	12
Zawodowe	2011	235	99	136
	2012	272	128	144
	2013	226	94	132
Gimnazjalne i poniżej	2011	118	50	68
	2012	135	66	69
	2013	132	46	86

Źródło: PUP Bielsko-Biała

Tabela nr 17. Struktura bezrobotnych według wieku (stan na 31 grudnia danego roku.)

ZBIOROWOŚĆ BEZROBOTNYCH ZE WZGLĘDU NA WIEK	W LATACH	OGÓŁEM	LICZBA Kobiet	LICZBA MĘŻCZYZN
18 – 24 lat	2011	115	70	45
	2012	142	86	56
	2013	100	47	53
25 – 34 lat	2011	196	125	71
	2012	199	128	71
	2013	174	100	74
35 – 44 lat	2011	122	69	53
	2012	169	91	78
	2013	127	70	57
45 – 54 lat	2011	131	61	70
	2012	151	79	72
	2013	152	70	82
55 – 59 lat	2011	61	17	44
	2012	62	25	37
	2013	64	25	39
60 – 67 lat	2011	17	-	17
	2012	21	-	21
	2013	24	-	24

Źródło: PUP Bielsko-Biała

Opieka nad dzieckiem, ochrona macierzyństwa oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Opieka nad dzieckiem wiąże się bezpośrednio z ochroną macierzyństwa, wychowaniem a niewłaściwe jej sprawowanie w rodzinie i społeczeństwie powoduje wiele znacznych problemów społecznych

„Takie będą Rzeczpospolite jakie ich młodzieży chowanie” - Jan Zamoyski

Działalność na rzecz ochrony rodziny i dzieci polega na ochronie ich praw wyrównywaniu ich życiowych szans przez dostęp do oświaty, ochrony zdrowia.

W ewidencji GOPS korzystających z różnych form pomocy figuruje 161 rodzin z dziećmi, z tego wielodzietnych 53 oraz 49 rodziny niepełne. Z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych korzysta z pomocy około 30% rodzin korzystających z pomocy rocznie, zaś z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa około 20% rodzin.

Rodziny z dziećmi korzystają z różnych form pomocy tj. zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, stypendiów, obiadów, zasiłków celowych i pomocy rzeczowej, ponadto co roku otrzymują paczki świąteczne oraz od 10-15 jest wysyłanych na bezpłatne kolonie. Ilość dzieci objętych pomocą w formie posiłku rok rocznie wzrasta.

Wzrasta na przestrzeni ostatnich lat ilość rodzin z dziećmi korzystających z pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (od 51,4% w roku 2011 do 58,4% w roku 2013). Wynika to w dużej mierze z faktu, że w rodzinach tych nakłada się wiele problemów takich jak ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, choroba. Oprócz wyżej wymienionych form, rodziny te korzystają z pomocy w formie pracy socjalnej.

Zdrowotność dzieci na terenie gminy można określić ilością dzieci przewlekłe chorych.

Tabela nr 18. Dane o stanie zdrowia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat, będących pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej (rodzinnego) w latach 2011, 2012, 2013

L.P.	Rozpoznanie		2011	2012	2013
1.	Ogółem		1304	1362	1390
2.	Nowotwory		5	4	2
3.	Niedokrwistości		17	18	19
4.	Choroby tarczycy		27	21	22
5.	Cukrzyca		6	8	9
6.	Niedożywienie		31	39	37
7.	Otyłość		93	87	102
8.	Zaburzenia odżywiania		-	-	1
9.	Upośledzenie umysłowe		17	13	10
10.	Padaczka		14	13	12
11.	Dziecięce porażenie mózgowe		5	3	3
12.	Zaburzenia refrakcji i akomodacji oka		172	172	166
13.	Choroba nadciśnieniowa		53	59	55
14.	Alergie	Dychawica oskrzelowa	53	83	91
		Pokarmowe	58	66	65
		Skórne	64	55	66
15.	Zniekształcenie kręgosłupa		592	590	599
16.	Choroby układu moczowego		54	60	59
17.	Wady rozwojowe	Układu nerwowego	9	11	11
		Układu krążenia	24	14	13
		Narządów płciowych	4	1	1
		Aberracje chromosomowe	3	2	2
		Inne	5	7	6
18.	Zaburzenia rozwoju		35	24	25
	W tym:	Fizycznego	21	10	10
		Psychicznego	14	14	15
19.	Trwałe uszkodzenia narządu ruchu		6	5	6

Do najczęstszych schorzeń występujących u dzieci należą: zniekształcenie kręgosłupa, zaburzenia refrakcji i akomodacji oka, otyłość, alergie. Niedożywienie nie stanowi większego ilościowo problemu ani na terenie gminy, ani wśród klientów „Ośrodka”

Działalność opiekuńczo –wychowawczą edukacyjną zdrowotną i pomocową nad dziećmi z terenu gminy sprawują :

- placówki oświatowe,
- służba zdrowia,
- środowiskowe świetlice,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- punkt konsultacyjny udzielania porad prawnych i terapeutycznych,

- posterunek policji,
- rodziny zastępcze,
- instytucjonalna piecza zastępcza,

Wszystkie te placówki realizują programy oświatowo-wychowawcze oraz wyrównują szanse dzieci i młodzieży, nie mniej jednak podstawową rolę w wychowaniu dziecka i rozwoju jego osobowości spełnia dobrze funkcjonująca rodzina.

W przypadku braku należytego sprawowania przez rodziców opieki nad dzieckiem, dziecku zapewnia się opiekę w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo-wychowawczej. Wcześniej kieruje się do rodziny asystenta rodziny. Asystentura polega na towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia sobie z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci.

Tabela nr 19. Ilość rodzin, do których skierowano asystenta rodziny.

Rok	Ilość rodzin
2011	-
2012	-
2013	7

Źródło: GOPS Jasienica

Tabela nr 20. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz koszty utrzymania dzieci w pieczy zastępczej.

Rok	Liczba dzieci kierowanych do pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej	Liczba wszystkich dzieci przebywających w pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej	Koszty utrzymania dzieci w pieczy zastępczej
2011	-	37	Koszty realizował powiat
2012	1	38	632,32
2013	4	29	6 771,92

Źródło: GOPS Jasienica

Tabela nr 21. Liczba dzieci w przedszkolach oraz liczba uczniów w szkołach w latach 2011 – 2013

W LATACH				
L.P.	ZAKRES INFORMACJI	2011	2012	2013
1.	Liczba przedszkoli	8	8+1 niepubliczne	8+1 niepubliczne
2.	Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli	799	924	976
3.	Liczba dzieci nieprzyjętych z powodu braku miejsc w przedszkolach	53	18	36
4.	Liczba szkół podstawowych	8	8	8
5.	Liczba uczniów w szkołach podstawowych	1385	1404	1407
6.	Liczba gimnazjów	3	3	3
7.	Liczba uczniów w gimnazjach	743	703	694

8.	Liczba zatrudnionych w szkołach: -pedagogów -psychologów	11 -	11 -	11 -
-----------	--	---------	---------	---------

Źródło: GOPS Jasienica

Wszystkie szkoły na terenie gminy zatrudniają pedagoga szkolnego, logopedów oraz specjalistów oligofrenopedagogiki, realizujących obowiązek szkolny wobec dzieci upośledzonych. Niemniej jednak wykaz problemów wykazanych przez szkoły oraz stopień ich nasilenia wskazuje na potrzebę rozwinięcia porad psychologicznych i terapeutycznych w stosunku do dzieci.

Dzieci stanowią najliczniejszą grupę odbiorców wśród klientów pomocy głównie w postaci posiłków, zasiłków celowych, oraz pomocy rzeczowej. W latach 2011 – 2013 od 156 do 233 dzieci w wieku szkolnym korzystało z posiłków.

Biorąc pod uwagę inne formy pomocy kierowane do dzieci, to ilość dzieci korzystających z pomocy „Ośrodka” stanowi 13 % wszystkich dzieci z terenu gminy od 0 do 18 lat.

Niepełnosprawność.

Niepełnosprawność jest trzecią z kolei przyczyną wsparcia finansowego osób i rodzin. Niepełnosprawność jest to stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy powodujący trwale lub okresowe utrudnienie, ograniczenie lub uniemożliwienie samodzielnej egzystencji.

W powiecie bielskim brak jest jednolitej bazy danych na podstawie, której można określić ilość osób niepełnosprawnych jest to również niemożliwe na terenie gminy. Zawarte poniżej zestawienie dotyczy ilości orzeczeń wydanych w poszczególnych latach.

Tabela nr 22. Wybrane informacje o stopniu niepełnosprawności orzeczonych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności

WYDANE ORZECZENIA	2011	2012	2013
Ogółem	349	292	370
W stopniu lekkim	107	81	121
W stopniu umiarkowanym	144	129	158
W stopniu znacznym	98	82	91
Wydane na stałe	105	86	96
Wydane na czas określony	224	206	274
Dla dzieci przed 16 rokiem życia	43	53	42

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bielsku – Białej

Orzeczenia te nie służą do celów rentowych są jedynie podstawą do przyznania zasiłku stałego z pomocy społecznej dla osób które nie posiadają uprawnień do świadczeń emerytalno-rentowych. Stanowią również podstawę do korzystania z niektórych świadczeń rodzinnych oraz pomocy Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Przyjmując za osoby niepełnosprawne osoby, które pobierają zasiłki pielęgnacyjne oraz świadczenia pielęgnacyjne to ilość ta wynosi 459 są to świadczenia realizowane w GOPS. Niepełnosprawność w przypadku rodzin korzystających z pomocy „Ośrodka” występuje w 109 rodzinach. Zasiłek stały z tego tytułu wypłacany jest 45 osobom. Pozostałe formy pomocy przyznane tym rodzinom to zasiłki okresowe, celowe, oraz obiady dla dzieci i dorosłych.

Z problemem niepełnosprawności wiąże się długotrwała choroba. Choroba jest przeciwstawieniem zdrowia, zdrowie zaś pozwala pracować, aktywnie, samodzielnie i harmonijnie funkcjonować w rodzinie i środowisku. Jego brak czyli choroba, uniemożliwia więc właściwe funkcjonowanie jednostki, a zatem zaspakajanie jej podstawowych potrzeb bio – psycho - społecznych.

Choroba najczęściej długotrwała (stan przewlekający się w czasie często powodujący niepomysłne rokowania a w konsekwencji niepełnosprawność) jest również jednym z powodów przyznawania pomocy i wśród klientów ośrodka występuje w 105 rodzinach. Stan zdrowotności mieszkańców gminy można określić ilością pacjentów przewlekłe chorych,

Tabela nr 23. Dane o stanie zdrowia osób w wieku 19 lat i więcej będących pod opieką podstawowej opieki zdrowotnej (rodzinnej) w latach 2011 - 2013

L.P.	Rozpoznanie	2011	2012	2013
1.	Ogółem	2216	2320	2572
2.	Gruźlica	7	9	7
3.	Nowotwory	81	87	94
4.	Choroby tarczycy	136	133	153
5.	Cukrzyca	368	371	388
6.	Niedokrwistość	47	74	89
7.	Choroby obwodowego układu nerwowego	171	187	206
8.	Choroby układu krążenia	1018	1109	1094
	W tym: Przewlekła choroba reumatyczna	73	73	75
	Choroba nadciśnieniowa	594	669	589
	Choroby naczyń mózgowych	58	79	83
	Niedokrwienność choroby serca	275	264	328
9.	Przeżyty zawał serca	67	73	87
10.	Przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa	147	181	207
11.	Przewlekłe choroby układu trawiennego	126	130	171
12.	Choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej	299	272	290
13.	Pacjenci z innymi schorzeniami wymagający opieki czynnej	47	49	57

Źródło: SGZOZ w Jasienicy

Jak wynika z wyżej zamieszczonej tabeli do najczęściej występujących schorzeń u pacjentów należą choroby układu krążenia, cukrzyca, choroby układu mięśniowo-kostnego, nieżyt oskrzeli i astma oskrzelowa, choroby tarczycy, choroby obwodowego układu nerwowego, choroby układu trawienia.

Prognozuje się, że w latach obowiązywania niniejszej strategii liczba osób niepełnosprawnych na terenie gminy z uwagi na starzenie się społeczeństwa oraz wzrost zachorowalności na choroby cywilizacyjne będzie systematycznie wzrastać.

Uzależnienia

Zespół uzależnienia od alkoholu jest jednostką chorobową uznaną i wprowadzoną do ewidencji przez Światową Organizację Zdrowia.

Jest to stan zmian psychicznych, często także somatycznych spowodowany nadużywaniem alkoholu charakteryzujący się określonymi reakcjami, które z reguły obejmują skłonności do stałego lub okresowego używania alkoholu w celu doznania efektów psychicznych. Ze zdiagnozowaną chorobą alkoholową ale częściej z nadużywaniem alkoholu (bowiem do zdiagnozowania dochodzi jeszcze bardzo rzadko) wiążą się problemy alkoholowe. Pojęcie to obejmuje szkody spowodowane piciem alkoholu i występuje u tych którzy piją, ale także szkody spowodowane przez osoby pijące u członków ich rodzin. Przy czym nadużywanie alkoholu odnosi się do osób które posiadają epizodyczne problemy z nadużywaniem alkoholu, zaś uzależnione to te które powodują zespół objawów klinicznych.

Osoby niedojrzałe emocjonalnie mają często problemy z pokonywaniem różnorodnych trudności życiowych, często sięgają po środki, które w ich mniemaniu je wspomagają.

Do środków tych należą leki, narkotyki, oraz najłatwiej dostępny i kulturowo zaakceptowany alkohol.

Nadużywanie alkoholu prowadzi do problemów zdrowotnych samego

pijącego, również jest konsekwencją pojawienia się zachowań powodujących szkodliwe następstwa natury emocjonalnej i finansowej na poziomie rodziny i społeczeństwa. Rodzina z problemem alkoholowym, w której chociaż jedna osoba pije w sposób przynoszący szkody pozostałym członkom rodziny jest rodziną dysfunkcyjną, a osoby mieszkające z alkoholikiem ulegają chorobie zwanej współuzależnieniem.

Skala problemów wynikających ze wszystkich współuzależnień (alkohol, narkotyki, leki) jest na tyle poważna, że działania w tym zakresie uregulowane są ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w oparciu o którą

powołana została Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania problemów

Alkoholowych. Aby ograniczyć niekorzystny wpływ alkoholizmu na społeczność lokalną konieczne jest prowadzenie działań profilaktycznych oraz różnych form promocji zdrowego stylu życia. W procesie tym ważne rolę odgrywają corocznie uchwalane programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w ramach, których podejmowany jest cały szereg działań na podstawie uprawnień tych komisji.

Problemy alkoholowe są ujawnioną patologią życia społecznego na terenie gminy. Nie jest możliwe określenie ilości osób nadużywających czy też uzależnionych, znikoma też ilość osób i rodzin w stosunku do skali zjawiska z problemem alkoholowym korzysta oficjalnie z pomocy „Ośrodka” jako przyczyna korzystania z pomocy (od 4 do 14 rocznie).

Fakt ten wynika z ograniczonej możliwości zdiagnozowania tej choroby jak również z tego, iż problem nadużywania alkoholu występuje często jako dysfunkcja towarzysząca, nie zaś podstawowa.

Przyczyną tego stanu rzeczy oprócz braku formalnej diagnozy choroby alkoholowej jest wstydlivość dla pozostałych członków rodziny szczególnie zaś dzieci.

Miarą tego zjawiska jest wzrastająca ilość wniosków kierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dotyczących leczenia odwykowego, nie tylko, przez pracowników socjalnych, ale także przez członków rodzin. W poszczególnych latach ilość wniosków wynosiła: w 2011 roku - 59, w 2012 roku – 38, w 2013 roku – 54. Do sądu o przymusowe leczenie skierowano zaś w roku 2011- 23 sprawy, w roku 2012 - 6 spraw, a w roku 2013 – 13 spraw.

Wzrasta też ilość osób i rodzin z problemem alkoholowym korzystających z pomocy terapeutycznej w punkcie konsultacyjnym w Jasienicy czynnym przez cztery dni w tygodniu. Ilość porad w poszczególnych latach przedstawia tabela:

Tabela nr 24.

L.P.	ZAKRES INFORMACJI	2011 rok	2012 rok	2013 rok
1.	Poradnictwo specjalistyczne	219	422	465
2.	Liczba osób korzystająca z porad prawnych	34	104	121
3.	Liczba osób korzystająca z porad psychologicznych	185	318	344

Źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jasienicy

Ponadto na terenie gminy – w Świątoszówce i Mazańcowicach działają grupy AA dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Pomoc terapeutyczna świadczona w punkcie konsultacyjnym jest odbiciem problemów występujących w rodzinach alkoholików a dzieci z tych rodzin często korzystają z pomocy pedagogów szkolnych. Problemy występujące wśród młodzieży szkolnej, a także złe wyniki w nauce, opuszczanie lekcji oraz drobne przestępstwa są także często wynikiem nadużywania alkoholu w rodzinach.

Alkoholizm jest również przyczyną takich zjawisk jak przemoc w rodzinie, wypadków drogowych oraz interwencji domowych policji.

Przemoc

Przemoc jest działaniem zamierzonym i intencjonalnym, naruszającym prawa i dobra osobiste, powodującym cierpienie i szkody osób najbliższych. Może przybierać różne formy zarówno fizyczne jak i psychiczne, seksualne i ekonomiczne a także zaniedbywania. Skalę zjawiska przemocy dość trudno określić z uwagi na to, iż często jest zjawiskiem wstydliwym i ukrywanym i nie dotyczy tylko klientów pomocy społecznej. Jedynym jej miernikiem są proceduralnie określone w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie funkcjonujące zespoły interdyscyplinarne oraz grupy robocze zwoływane na podstawie sporządzonych niebieskich kart.

Tabela nr 25.

Lata	Liczba rodzin dotkniętych przemocą	Liczba osób w tych rodzinach
2011	10	30
2012	25	79
2013	58	181

Źródło: GOPS Jasienica

Liczbę rodzin korzystających z pomocy finansowej z powodu przemocy wynosiła w roku 2011 - 7, w roku 2012 - 9, w roku 2013 - 7.

Dla rozwiązywania problemów rodzin dotkniętych przemocą powołany został zarządzeniem nr 0050.30.2011 Wójta Gminy Jasienica z dnia 31.05.2011r. Gminny Zespół Interdyscyplinarny, który dla rozwiązania konkretnych przypadków powołał grupy robocze. W skład grup roboczych wchodzi przedstawiciele Pomocy Społecznej, Policji, Służby zdrowia, Gminnej Komisji d.s. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sądu i Oświaty.

Tabela nr 26.

	Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	Instytucje sporządzające Niebieskie Karty	Liczba posiedzeń grup roboczych
2011	12	9 NK – Policja 2 NK – GOPS 1 NK - Podbeskidzki Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Bielsku-Białej	16
2012	29	17 NK – Policja 4 NK - Podbeskidzki Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Bielsku-Białej 4 NK - GOPS w Jasienicy 1 NK – Ośrodek Zdrowia	96
2013	63	53 NK – Policja 4 NK GOPS 4 NK szkoły 2 NK - Podbeskidzki Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Bielsku-Białej	114

Źródło: GOPS w Jasienicy

Starość

Starzenie się społeczeństwa staje się problemem powszechnym we współczesnym świecie. Rola i pozycja człowieka starego w nowoczesnym społeczeństwie bardzo się zmieniła. Wiek biologiczny nie zawsze jest tożsamy ze zmianami psychofizycznymi, dlatego też przyjmuje się, że pojęciem tym określa się ludzi w wieku poprodukcyjnym czy emerytalnym. Starzenie się jest procesem, okresem wyciszenia, zasłużonego wypoczynku. Często z okresem przejścia na emeryturę pogarsza się wskaźnik jakości życia, pojawiają się nowe sytuacje życiowe związane z brakiem aktywności czy też osamotnienie. Przedłużenie życia ludzkiego i związane z tym zmiany biologiczne i psychiczne powodują konieczność pomocy ze strony osób innych. Dane demograficzne dotyczące naszej gminy wskazują stopniowy i systematyczny wzrost ludzi w tym wieku. Problem starości oraz często towarzysząca mu samotność oraz inne choroby związane są z brakiem możliwości samodzielnego prowadzenia gospodarstwa domowego oraz zorganizowania zaspokojenia potrzeb bio-psycho-społecznych. W konsekwencji powoduje to szczególnie u ludzi samotnych potrzebę zapewnienia opieki, której nie zawsze są

w stanie jej zabezpieczyć osoby z najbliższego otoczenia.

Zjawisko to powoduje zapotrzebowanie na świadczenie usług opiekuńczych, zabezpieczenie i zorganizowanie części wolnego czasu a często zapewnienie opieki całodobowej. Ilość klientów korzystających z pomocy finansowej „Ośrodka” w wieku poprodukcyjnym maleje i wynosi aktualnie 38. Osoby w tym wieku najczęściej posiadają zabezpieczenie w postaci emerytury i problemy finansowe nie są dla nich pierwszoplanowymi lecz problemy opiekuńczo-zdrowotne oraz psychospołeczne. W obliczu braku systemu wspierającego potrzeby tej grupy coraz częściej uwidaczniają się problemy związane z funkcjonowaniem ludzi starych w społeczeństwie. Tym samym rośnie zapotrzebowanie na pracę socjalną, usługi opiekuńcze, pomoc sąsiedzką i wspierającą oraz zapewnienie opieki medycznej długoterminowej i całodobowej opieki w placówkach zabezpieczających opiekę całodobową.

Przestępczość

Przestępczość jest zjawiskiem mającym wpływ destrukcyjny na funkcjonowanie lokalnej społeczności. Jest konsekwencją problemów społecznych w skali kraju oraz na szczeblu lokalnym. Rodzi również problemy społeczne innej kategorii zarówno u jednostki w rodzinie jak i społeczeństwie.

W roku 2013 na terenie gminy odnotowano 264 przestępstw kryminalnych z tego wśród młodzieży 35. Do Sądu skierowano 59 wniosków, nie skierowano natomiast z powodu nie wykrycia sprawy, i z innych powodów 105 spraw. Do najczęściej popełnianych przestępstw należą kradzieże, włamania, oraz oszustwa. Liczba postępowań karnych związanych z przemocą w roku 2013 wynosiła 10, liczba ofiar przemocy 152.

Najczęstszą przyczyną interwencji domowych były awantury domowe w stanie nietrzeźwym. W wyniku tych interwencji zostały sporządzone niebieskie karty. Liczba osób nietrzeźwych zatrzymanych w izbie wytrzeźwień w roku 2011 wynosiła 176, w 2012 roku – 162 a w 2013 - 39. Liczba osób korzystających z pomocy GOPS po opuszczeniu zakładu karnego wynosiła w roku 2011 – 9, w roku 2012 - 8, zaś w roku 2013 – 10.

Bezdomność

Bezdomność jest jednym z najważniejszych problemów społecznych w kraju i zalicza się do zjawisk patologii społecznej. Przez całe lata niedostrzegana od kilkunastu lat występuje z całą otwartością. Towarzyszą jej negatywne zjawiska takie jak ubóstwo, narkomania, alkoholizm, przemoc, przestępczość.

„Bezdomny” to człowiek pozbawiony domu, mieszkania jest to często osoba, która w wyniku niekorzystnych zdarzeń losowych znalazła się na marginesie życia społecznego. Ale czasami jest to człowiek o specyficznych predyspozycjach, nie akceptujący norm społecznych, który dokonał wyboru takiego sposobu życia. Dla potrzeb pomocy społecznej termin „bezdomny” oznacza osobę nie zamieszkującą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych i nigdzie niezameldowaną na pobyt stały w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności.

Biorąc pod uwagę liczbowe dane dotyczące osób bezdomnych, które prawem są przypisane naszej gminie to ich ilość wynosi od 5 do 7 rocznie, jest to znikoma ilość. Jednakże fakt, że jest to w naszym środowisku zjawisko zupełnie nowe, wcześniej nie występujące oraz obowiązek całkowitego zabezpieczenia osobom bezdomnym schronienia, posiłku i ubrania, jest problemem absorbującym przede wszystkim finansowo, zwłaszcza wobec braku jakiegokolwiek bazy zabezpieczającej schronienie, tym osobom na terenie gminy. Brak własnych możliwości noclegowych powoduje konieczność kierowania tych ludzi do schronisk i noclegowni poza terenem naszej gminy,

z czym związane są dość znaczne koszty oraz problemy związane z zabezpieczeniem miejsca noclegowego z uwagi na narastanie tego problemu nie tylko w naszej gminie, ale i w gminach i powiatach sąsiadujących.

IV. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM NINIEJSZĄ STRATEGIĄ, OKREŚLENIE:

1. Celów strategicznych projektowanych zmian

Misja:

Zapewnienie godnego i zdrowego życia wszystkich mieszkańców gminy oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji.

1 a. Poprawa funkcjonowania rodzin, zapobieganie kryzysom w tych rodzinach i wspieranie ich ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży oraz osób niepełnosprawnych

Cele szczegółowe

- Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania ich do zdolności prawidłowego funkcjonowania;
- Utworzenie systemu wspierania funkcjonowania rodziny w zakresie prawnym, psychologicznym, socjalnym i społecznym;
- Zapewnienie rodzinom i dzieciom warunków do zabezpieczenia potrzeb bytowych i psychospołecznych;
- Zwiększenie możliwości korzystania z wszelkiego rodzaju usług, w tym zdrowotnych, rozszerzenie ich zakresu oraz poprawa jakości;
- Rozszerzenie zakresu form opieki edukacyjno-opiekuńczej szczególnie dla dzieci i młodzieży wymagającej opieki specjalistycznej i nauczania specjalnego oraz specjalistycznych warunków nauczania; Tworzenie warunków dla profilaktyki i likwidacji dysfunkcji somatycznych i psychospołecznych mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży;
- Przystosowanie infrastruktury społecznej dla osób i rodzin z różnymi dysfunkcjami;
- Podnoszenie poziomu uczestnictwa młodzieży w życiu społecznym;

1 b. Minimalizacja zjawisk przemocy domowej i jej skutków oraz innych, rodzących zapotrzebowanie na pomoc społeczną.

Cele szczegółowe:

- Stworzenie systemu informacji dla osób i rodzin z wszelkiego rodzaju dysfunkcjami;
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się problematyką społeczną;
- Udzielanie stosownej pomocy prawnej, psychologicznej oraz finansowej dla osób i rodzin dysfunkcyjnych;
- Stworzenie systemu współpracy instytucji na rzecz osób bezrobotnych;
- Podjęcie działań edukacyjno-społecznych z osobami bezrobotnymi i niepełnosprawnymi celem ich aktywizacji i podtrzymania uczestnictwa w życiu społecznym;
- Doskonalenie zawodowe kadry służb społecznych a przede wszystkim pracowników socjalnych;

1 c. Tworzenie i doskonalenie systemu pomocy społecznej uzupełniającej i wspomagającej naturalną strukturę społeczną w samoorganizowaniu i zaspakajaniu podstawowych potrzeb rodzin.

Cele szczegółowe:

1. Inicjowanie różnych form aktywizacji samorządowej i integracji społeczności lokalnej;
2. Diagnozowanie potrzeb i problemów społecznych;
3. Wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających organizacji pozarządowych oraz już funkcjonujących. Tworzenie warunków powstania i funkcjonowania organizacji pozarządowych o charakterze pomocowym. Wsparcie prawne i rzeczowo-finansowe dla organizacji już funkcjonujących oraz nowo powstających, a podejmujących działania społeczno-użyteczne;

4. Ścisła współpraca z organizacjami pomocowymi, kościołami, związkami wyznaniowymi, fundacjami i stowarzyszeniami oraz pozyskiwanie ich dla rozwiązywania problemów społecznych;
5. Udzielanie poradnictwa dla rodzących się inicjatyw celem doprowadzenia ich do pożądanych skutków;
6. Wspieranie systemu pomocy społecznej;
7. Podjęcie działań w kierunku zwiększenia na terenie gminy mieszkań socjalnych;

1 d. Budowa systemu wsparcia na rzecz osób starych i niepełnosprawnych

Cele szczegółowe:

1. Tworzenie systemu wspierania psychologiczno-społecznego i usługowego dla aktywizacji ich w rodzinie i społeczeństwie;
2. Aktywizacja i usprawnianie osób starych i niepełnosprawnych;
3. Zapewnienie właściwej pozycji społecznej osobom starym i niepełnosprawnym w środowisku

1 e. Budowa zintegrowanego systemu profilaktyczno-edukacyjnego zmierzającego do poprawy stanu zdrowia i przeciwdziałaniu uzależnieniom ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży

Cele szczegółowe:

- Badanie i monitorowanie problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i zażywaniem środków powodujących uzależnienia;
- Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych;
- Zmniejszanie rozmiarów problemów, które aktualnie występują;
- Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami;
- Przeciwdziałanie przemocy domowej;
- Zmiana zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych ze spożywaniem alkoholu oraz budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu;
- Wdrożenie stosownych form profilaktyki, kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży;
- Zwiększenie dostępności diagnozowania, terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych;
- Zwiększenie świadomości osób młodych odnośnie zagrożeń wynikających ze stosowania używek;
- Zwiększenie skuteczności pomocy dla ofiar przemocy domowej;
- Budowanie lokalnej koalicji wspierającej działania pomocowe na rzecz ofiar przemocy;
- Wspieranie działań na rzecz osób z wykluczeniem społecznym;

2. Kierunków niezbędnych działań

Cel 1 a. Poprawa funkcjonowania rodzin, zapobieganie kryzysom w tych rodzinach i wspieranie ich ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży oraz osób niepełnosprawnych

- Diagnozowanie środowisk rodzinnych;
- Systematyczna praca socjalna z rodzinami;
- Wspieranie i wspomaganie finansowe rodzin żyjących w niedostatku;
- Kierowanie do rodzin asystentów rodziny;
- Opracowywanie szczegółowych programów wspierania rodziny;
- Utworzenie Gminnej Karty Dużej Rodziny;
- Dalsze tworzenie świetlic środowiskowych i terapeutycznych według zapotrzebowania;
- Rozszerzenie działalności w zakresie porad prawnych i psychologicznych dla dorosłych i dzieci;

- Wprowadzenie w wybranych szkołach „Akademii Rodzica”
- Udzielanie pomocy rzeczowej, finansowej i socjalnej, współdziałanie służb społecznych oraz organizacji pozarządowych w tym zakresie;
- Dalsze rozszerzanie usług medycznych – podjęcie współpracy z poradniami i placówkami medycznymi powiatowymi i miejskimi;
- Kontynuowanie funkcjonowania systemu wczesnego wspomagania;
- Tworzenie oddziałów integracyjnych w szkołach i przedszkolach;
- Zwiększenie opieki profilaktycznej lekarskiej i stomatologicznej poprzez organizowanie badań okresowych, przeglądów stomatologicznych, akcji fluoryzacji i lakowania;
- Utworzenie punktów gimnastyki korekcyjnej;
- Prowadzenie działań profilaktycznych wśród dorosłych (badania cytologii, mammografii i inne, np. białe niedziele);
- Wprowadzenie w działalność placówek kulturalno-oświatowych tematyki profilaktyki zdrowotnej np. zdrowego odżywiania, „szkół zdrowia”;
- Stopniowa modernizacja i przystosowanie obiektów publicznych do funkcjonowania osób niepełnosprawnych (szkoły, ośrodki zdrowia, jednostki organizacyjne gminy);
- Wprowadzenie do szkół młodzieżowego wolontariatu;
- Wprowadzenie w szkołach i na terenie gminy organizacji młodzieżowych np. ZHP, PCK

Realizatorzy

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Urząd Gminy;
- Gminna Komisja d.s. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej;
- Gminny Ośrodek Kultury;
- Szkoły;
- Organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia;

Cel 1 b. Minimalizacja zjawisk przemocy domowej i jej skutków oraz innych, rodzących zapotrzebowanie na pomoc społeczną.

- Utworzenie punktu informacyjnego, internetowego o systemie pomocowym na terenie gminy;
- Bieżąca współpraca służb społecznych z organizacjami, kościołami oraz osobami fizycznymi w rozwiązywaniu konkretnych problemów społecznych oraz spraw indywidualnych;
- Powoływanie zespołów roboczych koordynujących do spraw współpracy w rozwiązywaniu konkretnych problemów społecznych z udziałem specjalistów z danego zakresu
- Organizowanie szkoleń i spotkań tematycznych dotyczących danego zakresu spraw i problemów;
- Podnoszenie kwalifikacji pracowników socjalnych oraz innych pracowników służb społecznych;
- Rozszerzenie zakresu form propagandowo-edukacyjnych – wydawanie ulotek, informatorów, zamieszczanie bieżących informacji na stronach internetowych oraz w gazecie lokalnej;
- Udział w projektach unijnych;

Realizatorzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;

- Urząd Gminy;
- Gminna Komisja d.s. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej;
- Gminny Ośrodek Kultury;
- Szkoły;
- Organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia;
- Policja;

Cel 1 c. Tworzenie i doskonalenie systemu pomocy społecznej uzupełniającej i wspomagającej naturalną strukturę społeczną w samoorganizowaniu i zaspakajaniu podstawowych potrzeb rodzin.

- Coroczna aktualizacja diagnozy problemów społecznych;
- Bieżące diagnozowanie problemów społecznych i potrzeb wspólnie z organizacjami współpracującymi oraz przedstawicielami wszystkich służb społecznych;
- Bieżąca współpraca ze wszystkimi organizacjami, kościołami i osobami fizycznymi podejmującymi działania społeczno-użyteczne;
- Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji zawodowych kadry pomocy społecznej;
- Doprowadzenie do realizacji uzyskania właściwego wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych w GOPS;

Realizatorzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Urząd Gminy;
- Gminna Komisja d.s. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej;
- Gminny Ośrodek Kultury;
- Szkoły;
- Organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia;

Cel 1 d. Budowa systemu wsparcia na rzecz osób starych i niepełnosprawnych

- Rozszerzenie zakresu usług opiekuńczych, zwłaszcza sąsiedzkich;
- Wprowadzenie wolontariatu w zakresie usług na rzecz osób starszych;
- Zapewnienie odpowiednich form opieki osobom jej potrzebującym;
- Wspieranie rzeczowo-finansowe osób starych i niepełnosprawnych;
- Podjęcie różnych form działalności kulturalnej, oświatowej i rekreacyjnej;
- Tworzenie Klubów Seniorów;
- Podjęcie działań dla utworzenia usługowego centrum pomocy społecznej;
- Prowadzenie działań leczniczych i opiekuńczych, rehabilitacyjnych i profilaktycznych oraz dalsze rozszerzenie ich zakresu;

Realizatorzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Urząd Gminy;
- Gminna Komisja d.s. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

- Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej;
- Gminny Ośrodek Kultury;
- Szkoły;
- Organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia;

Cel 1 e. Budowa zintegrowanego systemu profilaktyczno-edukacyjnego zmierzającego do poprawy stanu zdrowia i przeciwdziałaniu uzależnieniom ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży

- Stworzenie strony internetowej dotyczącej informacji o możliwości podjęcia leczenia wszelkiego rodzaju uzależnień;
- Stworzenie informatora, ulotek dotyczących problemu uzależnienia oraz możliwości leczenia;
- Organizowanie różnych form wspierania dla osób uzależnionych i ich rodzin;
- Organizowanie edukacji społecznej dotyczącej problemu uzależnień i przemocy i konsekwencji;
- Zwiększenie i rozszerzenie ofert spędzania wolnego czasu;
- Promowanie różnych form higienicznego i zdrowego stylu życia;
- Wspieranie rzeczowe, finansowe i organizacyjne akcji, imprez dotyczących problematyki uzależnień oraz profilaktyki ich powstawania;
- Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych dla dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach kultury propagujących zdrowy styl życia;

Realizatorzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Urząd Gminy;
- Gminna Komisja d.s. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej;
- Gminny Ośrodek Kultury;
- Szkoły;
- Organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia;
- Policja;

Sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych

W ramach realizacji poszczególnych celów w zależności od możliwości finansowych na dany rok i przyjętych priorytetów przyjmowane będą programy socjalne i projekty dotyczące poszczególnych zadań oraz harmonogramy realizacji opracowywane przez realizatorów niniejszej strategii.

Dla realizacji celów strategicznych i celów szczegółowych zawartych w niniejszej strategii – oprócz stałego podnoszenia kondycji gospodarczej Gminy- realizowanej zgodnie ze strategią rozwoju Gminy, ważne jest ciągle doskonalenie funkcjonowania systemu pomocy społecznej. Jednym z najważniejszych zadań długofalowych a usprawniających ten system jest utworzenie Usługowego Centrum Pomocy Społecznej według przedstawionego projektu.

Usługowe Centrum Pomocy Społecznej adresowane jest do szerokiej grupy mieszkańców a przede wszystkim do ludzi starych, chorych, niepełnosprawnych przy wykorzystaniu tej samej bazy, kadry a tym samym zaangażowaniu jak najmniejszej ilości środków, częściowo zarabiające na siebie.

Podstawową jednostką w strukturze „Centrum” jest dom pomocy społecznej o możliwie jak najszerzej specjalizacji, uwzględniającej naturalne cechy małej zbiorowości lokalnej, z zachowaniem indywidualnych potrzeb jego mieszkańców, przy możliwości ich wykorzystania w zależności od stopnia samodzielności do wykonywania prac usługowych.

Celem Usługowego Centrum Pomocy Społecznej jest organizowanie i sprawne zarządzanie usługami społecznymi i socjalnymi na terenie gminy oraz zabezpieczenie podstawowych potrzeb mieszkańców i rodzin dysfunkcyjnych a w szczególności :

- zapewnienie całkowitej opieki dla osób chorych i samotnych, które ze względu na wiek, chorobę oraz brak osób bliskich nie posiadają zapewnienia takiej opieki;
- zapewnienie częściowej opieki w domach oraz zabezpieczenie niektórych potrzeb w UCPS dla określonej grupy klientów;
- zabezpieczenie mieszkania i schronienia z częściowymi usługami,
- wspieranie osób i rodzin w zależności od zdiagnozowanych potrzeb,
- pomoc w realizacji określonych potrzeb np. wyżywienia, sprzątnia, robienia zakupów, drobnych remontów itp.;
- prowadzenie działalności dochodowej, także poprzez angażowanie w działalność klientów pomocy społecznej.

Podstawowymi jednostkami skupionymi wokół Usługowego Centrum Pomocy Społecznej są:

- dom pomocy społecznej;
- dzienny dom pobytu;
- noclegownia;
- świetlice terapeutyczne o różnej specjalności;
- stołówka dla pensjonariuszy stacjonarnego i dziennego domu pomocy społecznej;
- bar otwarty dla mieszkańców oraz wydający posiłki na bony dla klientów pomocy oraz dowożący posiłki do ich domów;
- punkt usług opiekuńczych dla osób samotnych i chorych;
- noclegownia dla bezdomnych;
- magazyn pomocy rzeczowej;
- wypożyczalnia sprzętu ortopedycznego oraz innego ułatwiającego funkcjonowanie osób o ograniczonej sprawności;
- sklep wielobranżowy, realizujący także bony i zasiłki celowe z pomocy społecznej;
- punkt usług domowych pierwszej potrzeby (malowanie mieszkań, drobne remonty, pranie, prasowanie);
- gospodarstwo rolne;
- punkty konsultacyjne i prawno-doradcze z zakresu psychologii, psychoterapii oraz doradztwa prawnego;

Koszty utrzymania UCPS pokrywane byłyby z różnych dochodów w tym z odpłatności pensjonariuszy i klientów, dochodów z prowadzonej działalności (bar, sklep, gospodarstwo rolne, wypożyczalnia, punkt usługowy), dotacji państwa i gminy, z darowizn, itp.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie gminy będzie na tyle skuteczna, na ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające budowę programów celowych podejmujących realizację celów strategicznych oraz szczegółowych harmonogramów ich realizacji, a także konkretnych programów i projektów zapewniających realizację określonych niniejszą strategią zadań.

Jej realizacja będzie również zależna od identyfikacji z celami mieszkańców poszczególnych środowisk. Coroczna aktualizacja problemów społecznych może stworzyć również potrzebę weryfikacji niektórych przyjętych problemów szczegółowych. Jej skuteczność będzie także zależała od bieżącego monitoringu oraz budowy programów celowych oraz projektów przypisanych do realizacji według zadań statutowych jednostkom organizacyjnym oraz innym podmiotom.

Finansowanie zabezpieczające realizację zadań zapisanych w poszczególnych celach operacyjnych i szczegółowych dokonywana będzie przy pomocy środków pochodzących z następujących źródeł:

1. Z programów pomocowych UE;

2. Z programów rządowych;
3. Z budżetu państwa;
4. Z budżetu Gminy;
5. Ze środków pozyskanych od organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów prywatnych i fizycznych;

3. Wskaźników realizacji działań

Podstawowymi wskaźnikami określającymi rezultaty niniejszej strategii będą:

- liczby dotyczące infrastruktury zabezpieczającej potrzeby społeczne w zakresie opieki zdrowotnej, oświaty, kultury i pomocy społecznej;
- ilość osób korzystających z obiektów i placówek z tego zakresu działań;
- dane demograficzne wskazujące na procesy zmian sugerujących zapotrzebowanie na nowe bądź większe potrzeby społeczne;
- liczby dotyczące osób chorych, zachorowalność oraz ilości udzielanych porad;

V. EWALUACJA I MONITORING

Ewaluacja niniejszej strategii dokonywana będzie na podstawie analizy danych liczbowych pochodzących z harmonogramów i sprawozdań podmiotów zaangażowanych do realizacji niniejszej strategii oraz bazy danych tych podmiotów, a ukazujących nowe zjawiska bądź ich proces zwiększania lub pomniejszania już istniejących.

W latach obowiązywania strategii Kierownik GOPS wraz z zespołem do spraw realizacji strategii, sporządził będzie sprawozdanie z jej realizacji oraz osiągniętych rezultatów i celów. Podstawą sporządzenia sprawozdania będą sporządzone w ostatnim kwartale roku kalendarzowego harmonogramy realizacji zadań sprecyzowanych w niniejszej strategii przez osoby odpowiedzialne w imieniu realizatora, oraz sprawozdania z ich realizacji sporządzone w pierwszym kwartale roku następnego, a składane Wójtowi. Kierownik GOPS corocznie będzie składał informację o realizacji strategii, Radzie Gminy wraz ze sprawozdaniem z działalności GOPS.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Jan Batelt